

	URZĄD STATYSTYCZNY W POZNANIU		
	Opracowania sygnałne	Data opracowania: czerwiec 2010	
Kontakt: e-mail: uspoz@stat.gov.pl tel.: 61 2798320; 61 2798325 http://www.stat.gov.pl/poznan			

STAN I RUCH NATURALNY LUDNOŚCI W WOJEWÓDZTWIE WIELKOPOLSKIM W 2009 R.

Według stanu w dniu 31 grudnia 2009 r., w województwie wielkopolskim mieszkało 3408,3 tys. osób, tj. o 0,3% więcej niż przed rokiem. Pod względem liczby ludności Wielkopolska¹ z udziałem 8,9% zajmuje 3. miejsce w kraju po województwach mazowieckim (13,7%) i śląskim (12,2%). Na 1 km² powierzchni ogólnej województwa – podobnie jak w poprzednich latach – przypadało przeciętnie 114 osób, *przy średniej dla Polski 122 osoby*. Pod względem gęstości zaludnienia Wielkopolska plasuje się na 9. pozycji. Ludność miejska stanowiła 56,1% ogółu mieszkańców województwa wielkopolskiego, czyli o 0,3 pkt. mniej niż w końcu 2008 r. (*w kraju odsetek ten sięgał 61,0%*).

TABL. 1. PODSTAWOWE DANE DEMOGRAFICZNE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2008	2009	
		województwo wielkopolskie	Polska
Ludność ^a	3397617	3408281	38167329
miasta	1914841	1912830	23278187
wieś	1482776	1495451	14889142
w tym kobiety	1749881	1754927	19738587
Kobiety na 100 mężczyzn ^a	106	106	107
Ludność ^a na 1 km ² powierzchni ogólnej	114	114	122
Ludność ^a w wieku:			
przedprodukcyjnym	690530	682307	7231271
produkcyjnym	2207039	2214527	24624443
poprodukcyjnym	500048	511447	6311615
Ludność ^a w wieku nieprodukcyjnym			
na 100 osób w wieku produkcyjnym	54	54	55
Urodzenia żywe	40925	40882	417589
na 1000 ludności	12,08	12,03	10,95
Zgony	31146	31668	384940
na 1000 ludności	9,19	9,32	10,09
Zgony niemowląt na 1000 urodzeń			
żywych	5,57	5,38	5,57
Przyrost naturalny na 1000 ludności	2,89	2,71	0,86
miasta	1,93	2,17	0,63
wieś	4,12	3,40	1,20
Małżeństwa na 1000 ludności	7,28	6,93	6,57
Saldo migracji wewnętrznych			
i zagranicznych na pobyt stały			
na 1000 ludności	0,33	0,46	-0,03

^a Stan w dniu 31 XII; dane bilansowe.

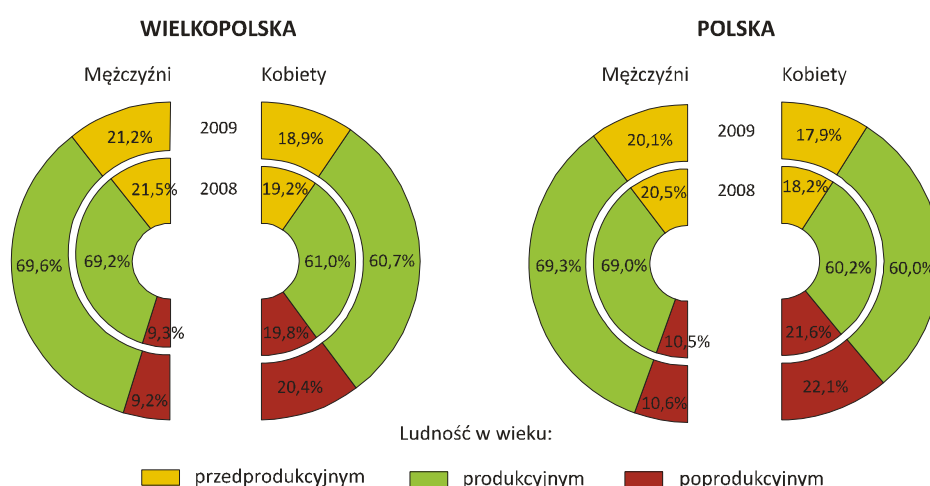
W 2009 r. w Wielkopolsce utrzymała się liczebna przewaga kobiet. Podobnie jak w poprzednich latach, w populacji mieszkańców województwa wielkopolskiego stanowiły one 51,5%, podczas gdy udział mężczyzn wynosił 48,5% (*w kraju 51,7% wobec 48,3%*). Na 100 mężczyzn przypadało przeciętnie 106 kobiet (*w kraju 107*). W miastach współczynnik feminizacji sięgał 111, podczas gdy na wsi obserwowano niemal równowagę płci (101 kobiet na 100 mężczyzn, *podobnie jak w kraju*).

¹ Nazwy „województwo wielkopolskie” i „Wielkopolska” są używane zamiennie.

W 2009 r. w województwie wielkopolskim (*tak jak w kraju*), odnotowano dalsze, nieznaczne przesunięcia w strukturze ludności według ekonomicznych grup wieku. Udział ludności w wieku przedprodukcyjnym zmniejszył się w ciągu roku o 0,3 pkt. (z 20,3% do 20,0%; w *kraju* z 19,3% do 18,9%), natomiast odsetek ludności poprodukcyjnej wzrósł o taką samą wielkość (z 14,7% do 15,0%; w *kraju* z 16,2% do 16,5%). Najbardziej „stabilna” była w tym czasie ludność w wieku produkcyjnym (kobiety od 18–59 lat, mężczyźni od 18–64 lat), stanowiąca – tak jak w roku 2008 – 65,0% populacji (w *kraju* 64,5%). Przy tak niewielkich przesunięciach w strukturze ludności, nie zmieniło się obciążenie demograficzne, rozumiane jako liczba ludności w wieku nieprodukcyjnym (przed- i poprodukcyjnym) przypadająca na 100 osób w wieku produkcyjnym. W 2009 r. w Wielkopolsce wskaźnik ten ponownie wyniósł 54 osoby (w *kraju* 55 osób).

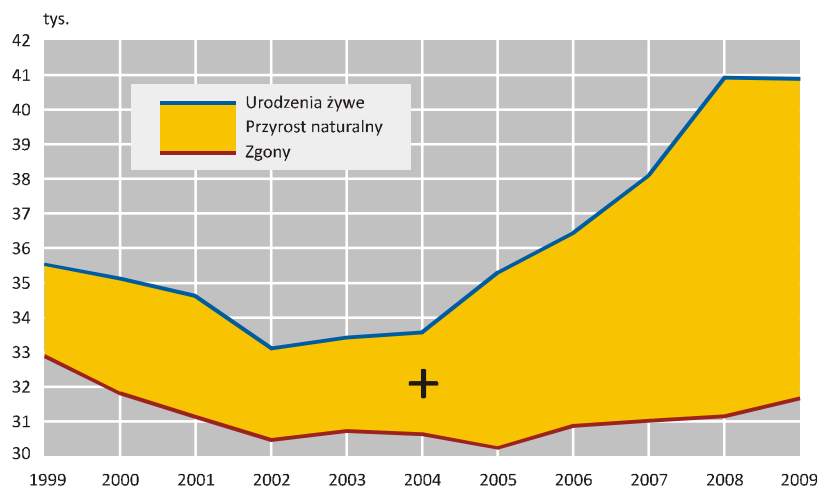
Ryc. 1. STRUKTURA LUDNOŚCI WEDŁUG PŁCI I WIEKU

Stan w dniu 31 XII

Na stan i strukturę ludności województwa duży wpływ mają zjawiska demograficzne określane jako ruch naturalny ludności. W 2009 r. w Wielkopolsce zawarto 23552 małżeństwa (o 4,5% mniej niż w 2008 r.), zarejestrowano 40882 urodzenia żywe (o 0,1% mniej niż przed rokiem) oraz 31668 zgonów (o 1,7% więcej niż w 2008 r.). Niekorzystna dynamika zjawisk demograficznych wpłynęła na pogorszenie w 2009 r. współczynników demograficznych liczonych na 1000 ludności. Współczynnik małżeństw, który w 2008 r. kształtował się na poziomie 7,28‰, w 2009 r. spadł do 6,93‰ (w *kraju* spadek z 6,76‰ do 6,57‰). Współczynnik urodzeń żywych obniżył się w tym czasie z 12,08‰ do 12,03‰ (w *kraju* wzrost z 10,87‰ do 10,95‰). Współczynnik zgonów zwiększył się z 9,19‰ do 9,32‰ (w *kraju* z 9,95‰ do 10,09‰), niższy był natomiast współczynnik zgonów niemowląt liczony na 1000 urodzeń żywych (5,38‰ wobec 5,57‰ w 2008 r.; w *kraju* 5,57‰ wobec 5,64‰). Wzrost liczby zgonów, przy mniejszej niż przed rokiem liczbie urodzeń żywych, spowodował spadek współczynnika przyrostu naturalnego z 2,89‰ w 2008 r. do 2,71‰ w 2009 r., przy czym jego wielkość wzrosła w miastach (z 1,93‰ do 2,17‰), natomiast obniżyła się na obszarach wiejskich (z 4,12‰ do 3,40‰). W *kraju* współczynnik przyrostu naturalnego był niższy od notowanego w województwie wielkopolskim i wyniósł 0,86‰ wobec 0,92‰ w 2008 r.

Ryc. 2. RUCH NATURALNY LUDNOŚCI W WOJEWÓDZTWIE WIELKOPOLSKIM

Czynnikami wpływającymi na spadek lub przyrost liczby ludności są migracje, zarówno wewnętrzne – rozpatrywane w skali kraju i województwa – jak i zagraniczne. W 2009 r. poza granicami Polski osiedliło się na stałe 1183 mieszkańców województwa wielkopolskiego (o 22,1% mniej niż w 2008 r.), natomiast z zagranicy przybyło w tym czasie do Wielkopolski 899 osób (tj. o 39,8% więcej niż przed rokiem). W ramach wewnętrznego ruchu wędrówkowego, w 2009 r. w miastach województwa wielkopolskiego zanotowano napływ migracyjny obejmujący 18639 osób, a na wsi – 23384 osoby. Odpływ migracyjny w miastach Wielkopolski dotyczył 23865 osób, a na wsi – 16306 osób. Saldo migracji w ruchu wewnętrznym wyniosło 1852 osoby (wobec 2004 w 2008 r.), przy czym w miastach – ze względu na większy odpływ ludności – miało ono wartość ujemną (-5226).

Saldo migracji stałej (wewnętrznej i zagranicznej) przeliczone na 1000 ludności w 2009 r. w województwie wielkopolskim wyniosło 0,46‰ (wobec 0,33‰ przed rokiem), przy czym w miastach przyjął on wartość ujemną (-2,92‰ wobec -3,14‰ w 2008 r.), podczas gdy na wsi wyniósł +4,76‰ (+4,79‰ w 2008 r.). W kraju współczynnik migracji stałej miał wartość ujemną i wyniósł -0,03‰ wobec -0,39‰ w 2008 r.

TABL. 2. MIGRACJE LUDNOŚCI

WYSZCZEGÓLNIENIE	Napływ				Odpływ				Saldo migracji
	ogółem	z miast	ze wsi	z zagranicy	ogółem	do miast	na wieś	za granicę	
Ogółem									
2008	42747	25887	16217	643	41619	18141	21959	1519	1128
2009	42922	25498	16525	899	41354	17979	22192	1183	1568
Miasta									
2008	19433	10018	8971	444	25410	9269	14998	1143	-5977
2009	19285	9455	9184	646	24837	8798	15067	972	-5552
Wieś									
2008	23314	15869	7246	199	16209	8872	6961	376	7105
2009	23637	16043	7341	253	16517	9181	7125	211	7120

Demograficzny obraz Wielkopolski nie jest jednorodny na obszarze całego województwa. Wskaźniki opisujące zjawiska demograficzne kształtują się różnie w poszczególnych podregionach. Najwięcej ludności zamieszkuje podregion kaliski, gdzie w 2009 r. koncentrowała się blisko jedna piąta mieszkańców Wielkopolski (19,6%), natomiast najmniej – podregion pilski (12,0% populacji województwa). Najgęściej zaludnionym podregionem jest miasto Poznań, gdzie na 1 km² przypadało 2117 osób, podczas gdy w podregionie pilskim – 63 osoby. Poznań charakteryzuje się również najwyższym współczynnikiem feminizacji. W 2009 r. na 100 mężczyzn przypadało tam 115 kobiet (wobec 103 w podregionie pilskim).

TABL. 3. WYBRANE DANE O PODREGIONACH W 2009 R.

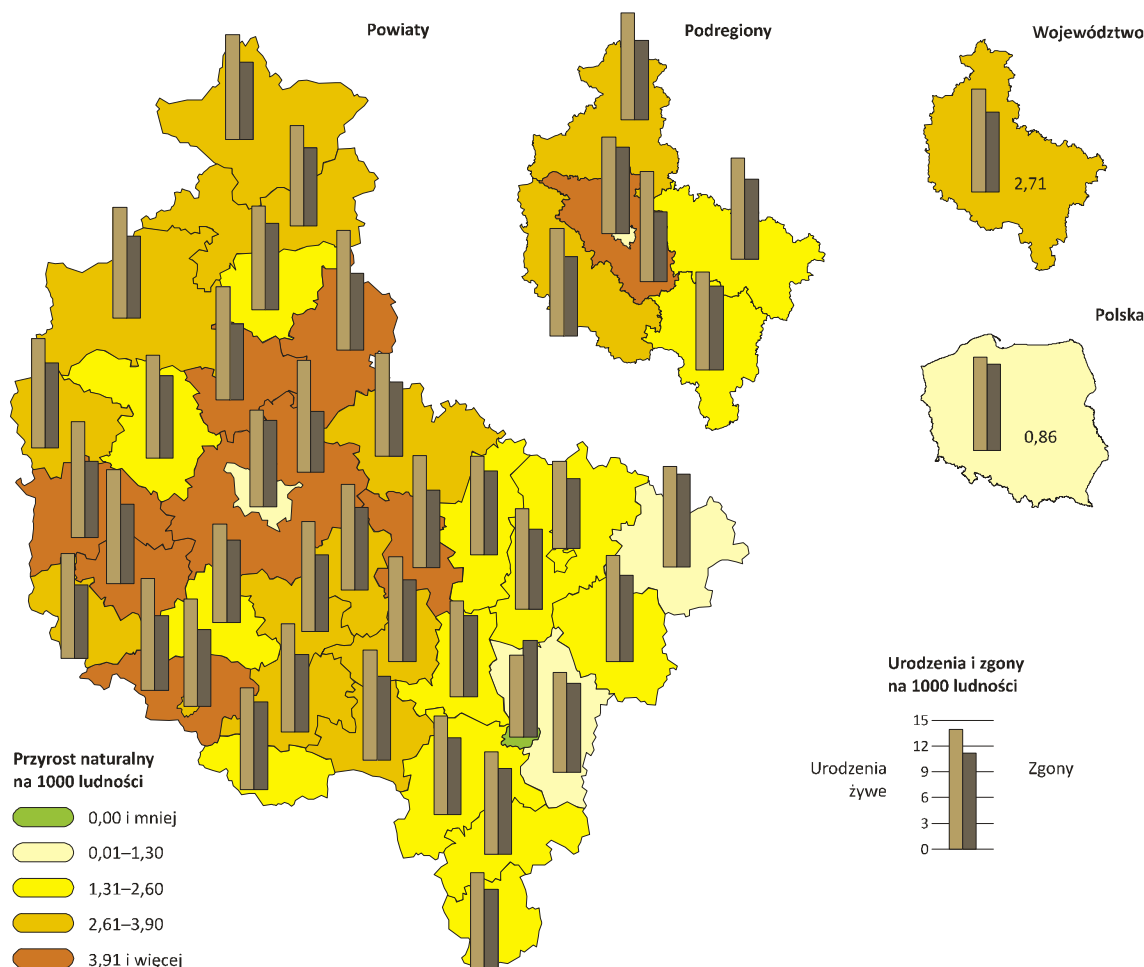
WYSZCZEGÓLNIENIE	Podregiony					
	kaliski	koniński	leszczyński	pilski	poznański	miasto Poznań
Ludność ^a	669061	652537	545008	409179	578275	554221
w wieku w %:						
przedprodukcyjnym	20,3	20,8	21,3	21,4	21,3	15,2
produkcyjnym	64,2	64,2	64,7	64,8	66,0	66,1
poprodukcyjnym	15,5	15,0	14,0	13,8	12,7	18,7
na 1 km ²	116	102	91	63	117	2117
Kobiety na 100 mężczyzn ^a	105	105	104	103	105	115
Urodzenia żywe	7663	7743	6837	5123	7340	6176
na 1000 ludności	11,43	11,82	12,55	12,47	12,84	11,30
Zgony	6576	6107	5026	3801	4643	5515
na 1000 ludności	9,81	9,32	9,23	9,25	8,12	10,09
w tym niemowląt	40	47	44	25	37	27
na 1000 urodzeń żywych	5,22	6,07	6,44	4,88	5,04	4,37
Przyrost naturalny	1087	1636	1811	1322	2697	661
na 1000 ludności	1,62	2,50	3,32	3,22	4,72	1,21
Saldo migracji stałej	-409	-597	-110	-561	6116	-2871
na 1000 ludności	-0,61	-0,91	-0,20	-1,37	10,70	-5,25

^a Stan w dniu 31 XII; dane bilansowe.

W podregionie pilskim mieszkało stosunkowo najwięcej ludności w wieku przedprodukcyjnym (21,4% ogółu mieszkańców podregionu, czyli o 1,4 pkt. więcej niż przeciętnie w województwie), natomiast Poznań charakteryzował się największym odsetkiem ludności w wieku produkcyjnym i poprodukcyjnym (odpowiednio: 66,1% i 18,7%, tj. o 1,1 pkt. i 3,7 pkt. więcej od średniej wojewódzkiej). Wskaźnik obciążenia demograficznego największą wartość przyjął w podregionach kaliskim i konińskim, gdzie na 100 osób w wieku produkcyjnym przypadało 56 osób w wieku nieprodukcyjnym, tj. o 2 osoby więcej niż przeciętnie w województwie i o 5 osób więcej niż w Poznaniu.

Ze względu na poziom współczynników ruchu naturalnego wyróżnia się podregion poznański. W 2009 r. odnotowano tam najwięcej urodzeń żywych na 1000 mieszkańców (12,84‰ wobec 12,03‰ w województwie wielkopolskim) i relatywnie najmniej zgonów (8,12‰ na 1000 ludności wobec 9,32‰ w województwie). Współczynnik przyrostu naturalnego w podregionie poznańskim wyniósł 4,72‰ wobec 2,71‰ w województwie i 1,21‰ w Poznaniu. Był to także jedyny podregion w którym zanotowano dodatnie saldo migracji stałej. Współczynnik liczony na 1000 ludności ukształtował się na poziomie +10,70‰, podczas gdy w Poznaniu wyniósł -5,25‰, przy średniej dla województwa 0,46‰.

Ryc. 3. RUCH NATURALNY LUDNOŚCI W 2009 R.

Jeszcze większe zróżnicowanie charakteryzowało zjawiska demograficzne obserwowane w przekroju powiatowym. Najwięcej ludności zamieszkiwało Poznań (554,2 tys. osób, tj. 16,3% ogółu mieszkańców Wielkopolski), najwyższy był tam także wskaźnik gęstości zaludnienia (2117 osób na 1 km²). Najmniej ludności mieszkało w powiecie międzychodzkiem (36,6 tys. mieszkańców, tj. 1,1%), natomiast najmniejsze zagęszczenie ludności odnotowano w powiecie złotowskim (41 osób na 1 km²). Największa przewaga liczebna kobiet nad mężczyznami występowała w miastach na prawach powiatu, gdzie współczynnik feminizacji kształtował się między 110 w Koninie a 115 w Poznaniu. Wśród powiatów ziemskich najwyższy współczynnik zaobserwowano w powiatach: poznańskim, kolskim, pilskim, ostrowskim, wrzesińskim i nowotomyskim, gdzie na 100 mężczyzn przypadało ponad 105 kobiet. Najbardziej wyrównane proporcje cechowały powiaty grodziski i leszczyński, gdzie była niemal równowaga płci (101 kobiet na 100 mężczyzn).

Udział ludności w wieku przedprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności największy był w powiatach: grodzkim (22,9%), konińskim (22,8%) i leszczyńskim (22,7%), podczas gdy stosunkowo najwięcej ludności w wieku poprodukcyjnym zamieszkiwało Poznań i Kalisz (18,7%). Największy odsetek ludności w wieku produkcyjnym odnotowano w powiecie poznańskim (66,5%). Wskaźnik obciążenia demograficznego najwyższą wartość przyjął w powiatach: kaliskim, kolskim, konińskim i tureckim, gdzie na 100 osób w wieku produkcyjnym przypadało 58 osób w wieku nieprodukcyjnym (przy średniej wojewódzkiej 54 osoby).

Ujemny przyrost naturalny zaobserwowano jedynie w Kaliszu, a współczynnik liczony na 1000 ludności wyniósł tam -1,71‰. W pozostałych powiatach wskaźnik był dodatni, a najwyższy poziom osiągnął w powiecie poznańskim (+5,94‰). Saldo migracji stałej wartości dodatnie przyjęło w 13 powiatach, przy czym najwyższą wartość wskaźnika (na 1000 ludności) odnotowano w powiecie poznańskim (+18,88‰), a najniższą – w Koninie (-6,29‰).